

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 5 oktober 2018

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 50.315/II/N

Mevrouw de Gedelegeerde bestuurder,

Ter zitting van 5 oktober 2018 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar Nederlandse afdeling (NA), een klacht die bij haar werd ingediend met betrekking tot een tweetalige aankondiging in een trein op de lijn Antwerpen Centraal / Poperinge / Lille Flandres.

De treinen op deze lijn worden in Kortrijk gesplitst, een deel rijdt door naar Lille Flandres en de andere rytuigen rijden door naar Poperinge. Bij aankomst van de trein in Kortrijk stelde de klager vast dat de aankondiging van deze splitsing in het Nederlands en in het Frans werd omgeroepen.

*
* *

In antwoord op de vraag om inlichtingen van de VCT, deelde u bij brief van 17 september 2018 het volgende mee:

“In principe worden de mondelinge aankondigingen in een eentalig gebied in de taal van het gebied meegedeeld, zowel in de stations als in de treinen. Volgens constante rechtspraak van de VCT mogen andere talen echter gebruikt worden voor mededelingen bestemd voor een internationaal publiek (punt C. van uw brief naar NMBS dd. 26.02.2018 ref.:50.036/I/PN). Een strikte toepassing van de taalwetgeving ten aanzien van dit specifiek publiek zou immers nefast zijn voor de efficiëntie van de dienstverlening. In internationale treinen wordt in meerdere talen afgeroepen in eentalige stations. Dit is nodig voor de goede doorreis van anderstalige/internationale reizigers.

Het aangehaald geval (een omroeping in Kortrijk in verband met een splitsing van een trein naar Poperinge of Lille Flandres) lijkt mij een typisch geval van een belangrijke inlichting die de reizigers moeten krijgen om hun reis normaal te kunnen laten verlopen.”

Mondelinge aankondigingen in stations en op treinen van de NMBS zijn berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn, in de zin van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

De stations van de NMBS dienen gekwalificeerd te worden als plaatselijke diensten in de zin van artikel 9 SWT. Treinen zijn gewestelijke diensten waarvan de nadere kwalificatie afhankelijk is van welke taalgebieden en gemeenten zij doorkruisen.

Overeenkomstig de SWT mag enkel de taal van het gebied gebruikt worden in de treinen en de stations in het eentalig gebied. In het homogeen Nederlands taalgebied dienen de mondelinge aankondigingen, berichten via schermen en andere berichten en mededelingen bestemd voor het publiek enkel te gebeuren in het Nederlands (artikel 11, § 1 SWT).

In het advies nr. 50.036 van 23 februari 2018 van de verenigde vergadering van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht werd het volgende gesteld over de mogelijkheden om andere talen te gebruiken:

“B Berichten en mededelingen bestemd voor toeristen

[...]

Enkel van de uitzondering van artikel 11, § 3 SWT gebruik kan worden gemaakt in de stations gelegen in een eentalig gebied, en dit op grond van de volgende voorwaarden:

- het station dient zich te bevinden op het grondgebied van een gemeente dat erkend is als een toeristisch centrum door de daartoe bevoegde overheid;
- indien niet het volledige grondgebied van de gemeente erkend is, dient het station zich te bevinden binnen het erkende gedeelte van het grondgebied;
- de gemeenteraad van die gemeente moet de beslissing hebben genomen dat de berichten en mededelingen die bestemd zijn voor toeristen, ten minste in de drie talen worden gesteld;
- de berichten en mededelingen moeten specifiek gericht zijn aan toeristen. Alle andere berichten en mededelingen die bestemd zijn voor het publiek, dienen uitsluitend in de taal van het gebied te worden gesteld;
- deze berichten en mededelingen bestemd voor toeristen dienen minstens in de drie landstalen (Nederlands, Frans en Duits), met voorrang voor de streektaal, te worden gesteld voordat ze kunnen worden afgekondigd in een andere taal, zoals het Engels.”

C Berichten en mededelingen bestemd voor internationaal publiek

Wanneer berichten en mededelingen bestemd zijn voor een internationaal publiek, kunnen deze berichten en mededelingen volgens de vaste rechtspraak van de VCT ook worden gesteld in andere talen dan de taal van het gebied. De VCT heeft al eerder geoordeeld dat dit mogelijk is voor mondelinge of schriftelijke mededelingen aan het publiek in het treinstation van de luchthaven Brussel-Nationaal (VCT 12 juni 2009, nr. 40.234) of voor aankondigingen in de grootste stations van België voor de internationale treinen en voor de treinen naar de nationale luchthaven (VCT 18 oktober 2013, nr. 45.048). Deze berichten en mededelingen mogen naast de in België gesproken talen ook in andere talen worden gesteld, met steeds voorrang voor de taal van het gebied.”

In dit advies werd duidelijk gesteld dat de mogelijkheid om andere talen te gebruiken dan de taal van het gebied enkel bestaat in de bepaalde stations en niet in de treinen.

Dit heeft tot gevolg dat het op de trein van de lijn Antwerpen Centraal / Poperinge / Lille Flandres niet mogelijk is om de aankondiging van deze splitsing in het Nederlands en in het Frans om te roepen.

Derhalve is de klacht ontvankelijk en gegrond.

Een afschrift van dit advies wordt aan de klager gestuurd.

Hoogachtend,

Voorzitter van de Nederlandse afdeling,